

PEDERSÖRE

Miljöhälsan Kallan Ympäristöterveys

4.11.2025

SAMMANDRAG ÖVER TILLSYNEN AV ALLMÄNNA BADSTRÄNDER 2025

Storsands badstrand, Nykarleby

Kittholmen badstrand, Jakobstad

Forsby badstrand, Pedersöre

Brännbacka badstrand, Larsmo

November 2025

Miljöhälsan Kallan

MILJÖHÄLSAN KALLAN

BESÖKSADRESS
Ekovägen 11
68620 JAKOBSTAD

POSTADRESS
Skrufvilagatan 2
68910 PEDERSÖRE

E-POST
kallan@pedersore.fi
fornamn.efternamn@pedersore.fi

TELEFON
Växel: (06) 785 0111

**KALLAN
YMPÄRISTÖTERVEYS**

KÄYNTIOSOITE
Kaikutie 11
68620 PIETARSAARI

POSTIOSOITE
SKRUFVILANKA
TU 2
68910 PEDERSÖRE

SÄHKÖPOSTI
kallan@pedersore.fi
etunimi.sukunimi@pedersore.fi

PUHELIN
Vaihe:(06)7850111

www.pedersore.fi

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Bakgrund.....	2
Tidsåtgång	2
Badstränder	2
Förberedelser inför badsäsongen.....	2
Badstrandsinspektioner.....	3
Utförda inspektioner	3
Riskbedömning	5
Badvattenprovtagningar.....	5
Utförda provtagningar.....	6
Badvattenklassificering av EU-badstränder.....	8
Sammanfattning	10
Sammanställning av analysresultaten	11

MILJÖHÄLSAN KALLAN

BESÖKSADRESS
Ekovägen 11
68620 JAKOBSTAD

POSTADRESS
Skrufvilagatan 2
68910 PEDERSÖRE

E-POST
kallan@pedersore.fi
fornamn.efternamn@pedersore.fi

TELEFON
Växel: (06) 785 0111

**KALLAN
YMPÄRISTÖTERVEYS**

KÄYNTIOSOITE
Kaikutie 11
68620 PIETARSAARI

POSTIOSOITE
SKRUFVILANKA
TU 2
68910 PEDERSÖRE

SÄHKÖPOSTI
kallan@pedersore.fi
etunimi.sukunimi@pedersore.fi

PUHELIN
Vaihe:(06)7850111

Bakgrund

Miljöhälsan Kallan tar under badsäsongen 15.6 – 31.8, prov för kontroll av badvattenkvaliteten vid de allmänna badstränderna inom tillsynsområdet. Samtidigt utförs även inspektioner vid de allmänna badstränderna, där badsträndernas hygieniska förhållanden granskas. Syftet med provtagningarna och inspektionerna är att utreda om det finns faktorer som kan medföra hälsorisker, samt att utfärda nödvändiga uppmaningar och anvisningar för förebyggande av hälsorisker.

Provtagningar och inspektioner vid badstränderna finns med i Miljöhälsan Kallans tillsynsplan, Plan för hälsoskyddstillsyn 2025–2028, år 2028. Vid provtagningar och inspektioner tillämpas hälsoskyddslagen (763/1994) med tillhörande förordningar: badvattenförordningen för allmänna badstränder (177/2008) och badvattenförordningen för små allmänna badstränder (354/2008).

Tidsåtgång

För tillsynen av badstränder användes totalt ca 320 arbetstimmar under badsäsongen 2025 (körtiden är inte medräknat). Utöver dessa timmar har tid åtgått till uppdatering av bl.a. Miljöhälsan Kallans hemsida, sociala medier och kommunikation med kommuner och kommuninvånare. Tillsynsarbetet utfördes av hälsoinspektörerna Mia Hautala, Elin Björk och Jonathan Storskrubb. Prov togs av Miljöhälsan Kallans provtagare Jim Andersén.

Badstränder

På Miljöhälsan Kallans område finns totalt 28 allmänna badstränder. Fem av badstränderna klassificeras som EU-badstränder (stora allmänna badstränder) medan resterande badstränder klassificeras som små allmänna badstränder. 12 badstränder är belägna vid kusten och 16 vid insjöar, åar eller sandgropar.

Förberedelser inför badsäsongen

Följande förberedande arbete har utförts innan badsäsongen inleddes:

- En badstrandsförteckning för år 2025 uppgjordes och fanns till påseende på Miljöhälsan Kallans hemsida innan badsäsongen inleddes.
- En provtagningsplan skickades i slutet av maj till badsträndernas upprätthållare och avtalslaboratoriet Eurofins Ahma Oy i Seinäjoki. Upprätthållarna gavs möjlighet att kommentera provtagningsplanen.
- Ett informationsbrev skickades före badsäsongen åt strändernas upprätthållare. Brevet innehöll information om provtagningar, inspektioner samt information om vilken information som ska finnas på badsträndernas anslagstavlor i enlighet med lagstiftningen.
- Ett informationsmöte åt kommunernas badstrandsansvariga hölls via Teams 3.6.2025.

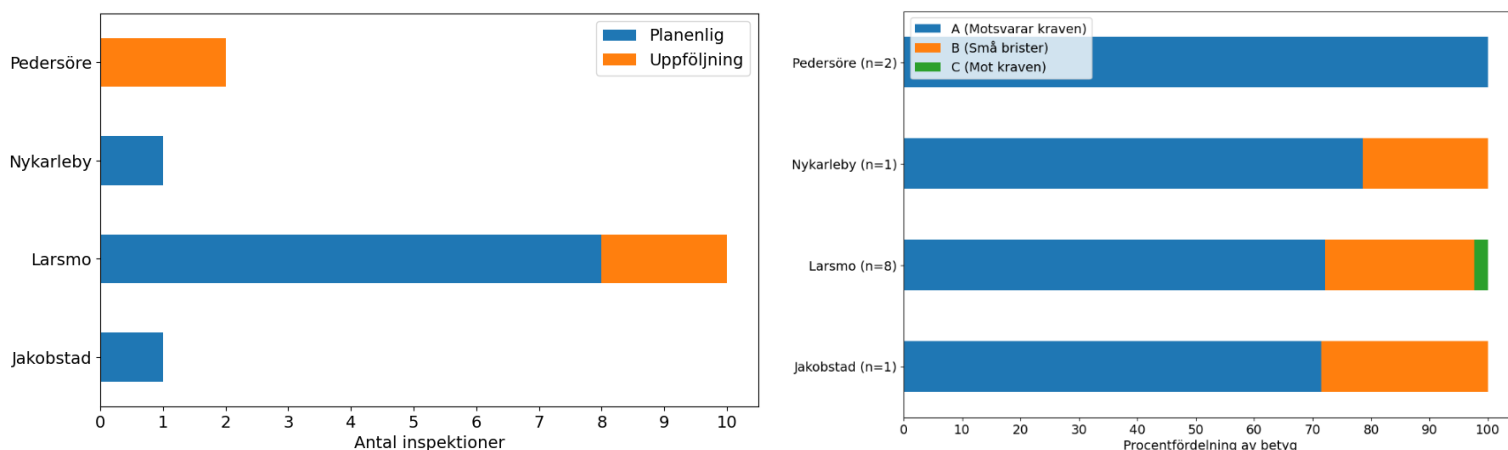
- Informationen gällande badvattenkvaliteten uppdaterades på Miljöhälsan Kallans hemsida.

Badstrandsinspektioner

Badsträndernas grunduppgifter, skick, snygghet, avfallshantering, omklädningsrum, toaletter samt informationen som ges till badsträndernas användare inspekterades i enlighet med Valviras checklista.

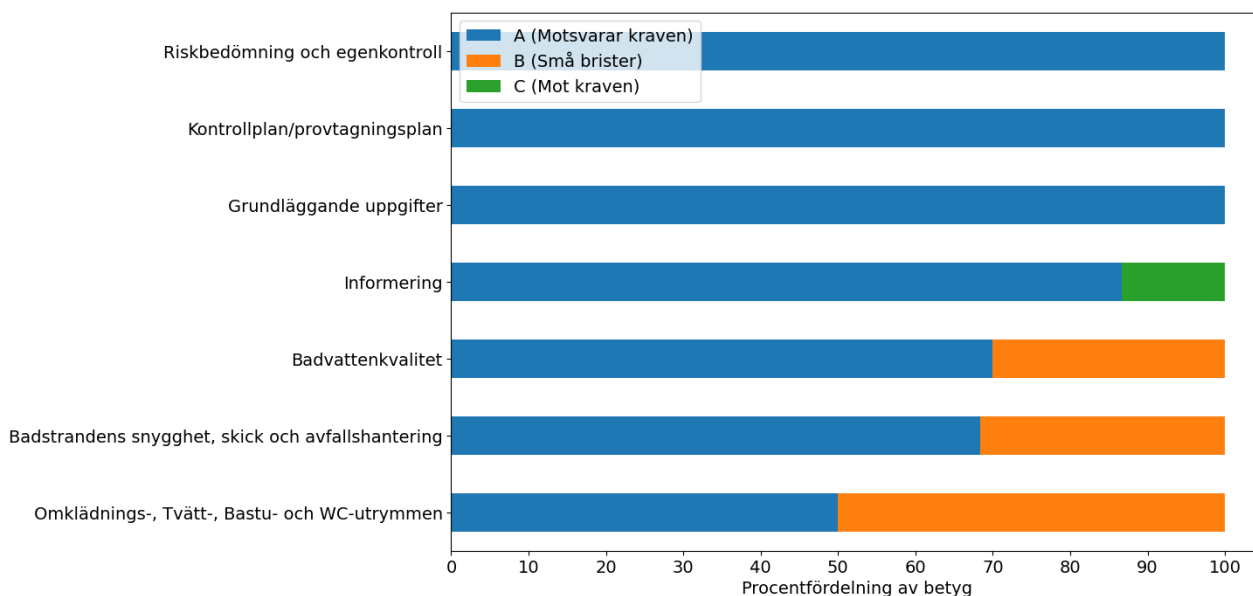
Utförda inspektioner

Totalt gjordes 10 planenliga badstrandsinspektioner och 4 uppföljningsinspektioner. Pedersöre kommuns badstränder inspekterades enbart för uppföljningar från fjolåret. Av de planenliga inspektionerna gjordes 12 vid små allmänna badstränder och 2 vid EU-badstränder. Inspektionerna gjordes oanmälda. Medeltalet på objektens antal A-betyg är kring 70%.

Figur 1. Vänster: Antal utförda inspektioner. Höger: Fördelning av inspektionspunkternas betyg (%). (n = antal inspektioner)

Resultaten från inspektionerna visar att ämneshelheterna "Riskbedömning och egenkontroll", "Kontrollplan/provtagningsplan", "Grundläggande uppgifter" samt "Informering" mötte kraven på alla utom 2 stränder. Ämneshelheterna "Badvattenkvalitet", "Badstrandens snygghet, skick och avfallshantering" samt "Omklädnings, tvätt, bastu- och WC-utrymmen" noterades frekvent B-betyg (små brister), vilket liknar resultaten från föregående år.

Figur 2. Fördelning av betyg (%) per ämnesdelhet.

Omklädningsrum, tvättrum, bastu och toalettutrymmen:

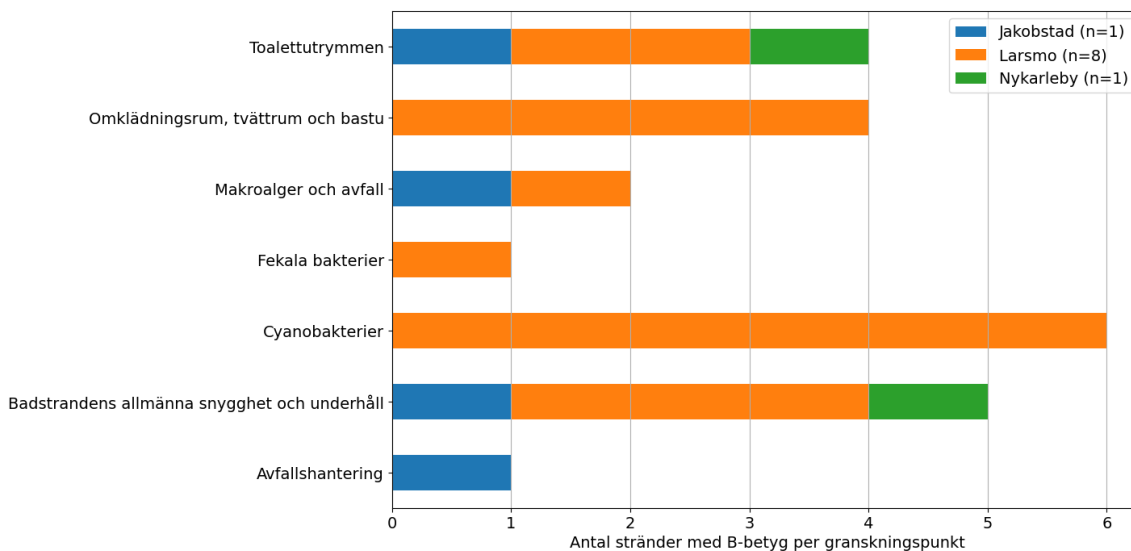
- Larsmo kommuns omklädningsrum var generellt nerklottrade, tyvärr även de nyinförskaffade för säsongen.
- 2 av Larsmo kommuns omklädningsrum hade även relativt stora hål i väggarna.
- I toalettutrymmena vid alla 3 kommuner observerades ställvis bristfälligt underhåll.

Badvattnets kvalitet:

- Före inspektionerna utfördes hade det förekommit cyanobakterier i vattnet vid stränderna i Larsmo kommun, vilket gav vitsordet B. I Larsmo konstaterades även en fekal bakterie-avvikelse ifjol vilket också gav resultatet B.
- I Jakobstad noterades en strand med avvikande mängd makroalger och avfall i vattnet.

Badstrandens allmänna snygghet och underhåll och avfallshantering:

- Vid alla 3 kommuners stränder noterades ställvis bristfälligt underhåll.

Figur 3. Antal B-betyg (=Små brister) per granskningspunkt och kommun.

Informering:

- Gällande informeringen på badstränderna gavs vitsordet C (= mot kraven) för 2 stränder i Larsmo pga. avsaknaden av obligatorisk information på anslagstavlan (anslagstavlor på de nyinförskaffade omklädningsrummen var tomma under inspektionstillfället). Dessa följdes upp senare under säsongen och gavs betyg A.

Vitsordsskalan som används är:

- A = Motsvarar kraven (inga åtgärder)
- B = Små brister (styrning och rådgivning)
- C = Mot kraven (uppmaning), vilket betyder att strandens upprätthållare ska rätta till bristen inom en i inspektionsrapporten angiven tidsfrist. En ny inspektion görs efter att tidsfristen gått ut för att kontrollera att bristerna har åtgärdats.
- D = Mot kraven (förvaltningstvång)

Riskbedömning

Miljöhälsan Kallan utvärderar tillsynsbehovet för varje enskild badstrand efter badsäsongens slut. Utvärderingen utförs genom en riskbedömning. Tillsynsbehovet kan minskas eller ökas på basis av denna riskbedömning. Kittholmens badstrand i Jakobstad har en inspektionsfrekvens på en inspektion per år. De övriga badstränderna i tillsynsområdet har en inspektionsfrekvens på en inspektion vartannat år.

Badvattenprovtagningar

Antalet planerade prov som tas finns definierat i SHM:s förordningar (177/2008) och (354/2008). Från EU-badstränderna tas ett prov ca två veckor innan badsäsongen inleds och därefter ytterligare minst tre prov under badsäsongen. Från de små allmänna badstränderna tas minst tre prov under badsäsongen. Provtagningsdagarna fördelas jämnt över hela badsäsongen så att intervallet mellan provtagningsdagarna inte överstiger en månad. I samband med provtagningarna görs observationer av cyanobakterier (blågröna alger) och avfall (så som oljehaltiga eller tjärhaltiga ämnen samt material som flyter t.ex. plast, gummi, glas- och plastflaskor). Ur badvattnen analyseras mängden bakterier, som indikerar på fekal kontaminering, *E. coli* och enterokocker. Gränsvärden för bakterier och observationer av cyanobakterier ses i tabell 1 och 2. Kvalitetsrekommendationen för avfall i badvattnet är att sådant inte alls observeras.

Tabell 1. Åtgärdsgränser för enstaka undersökningsresultat.

Parameter	Insjövattnen	Kustvattnen
Enterokocker (cfu/100 ml)	400	200
Escherichia coli (cfu/100 ml)	1 000	500

Tabell 2. Bedömning av förekomsten av cyanobakterier

0	ingen förekomst	cyanobakterier har inte observerats på badvattnets yta eller i strandlinjen
1	liten förekomst	cyanobakterier kan observeras som grönaktiga flingor eller pinnar i badvattnet
2	riklig förekomst	badvattnet har en tydlig halt av cyanobakterier, eller små flottar av cyanobakterier har samlats på badvattnets yta, eller ansamlingar av cyanobakterier har drivit till stranden
3	mycket riklig förekomst	cyanobakterier bildar stora flottar eller har drivit till badstranden som tjocka ansamlingar

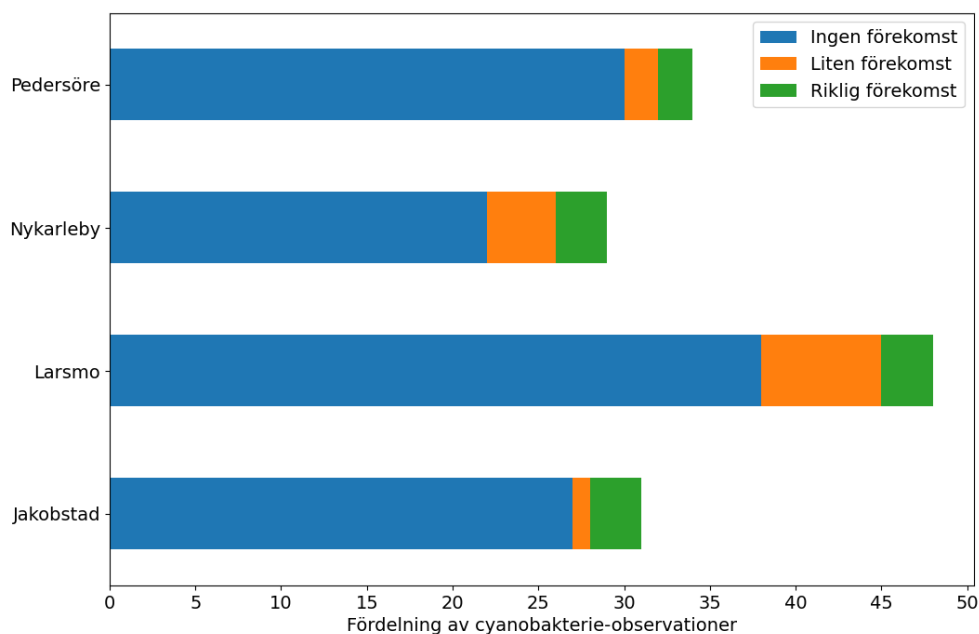
Ifall gränsvärdet för enstaka undersökningsresultat överskrids eller cyanobakterier observeras, görs en utredning om överskridningen/observationen kan orsaka hälsorisker för de badande. Vid överskridning av gränsvärdet för *E. coli* eller enterokocker tas omprov. Överskridanden av kvalitetsrekommendationen för avfall innebär nödvändigtvis inte hälsorisker för badarna, det är snarare fråga om badvattnets estetiska kvalitet och användningsduglighet. När det konstaterats hälsorisker i badvattnet sätter Miljöhälsan Kallan vid behov upp varningsskyltar på badstrandsområdet som avråder alternativt förbjuder badstrandsbesökarna från att simma.

Utförda provtagningar

Under badsäsongen togs 89 planliga prov. Miljöhälsan Kallan har under badsäsongen publicerat undersökningsresultaten på hemsidan: [Badvattenresultat-2025.pdf](#)

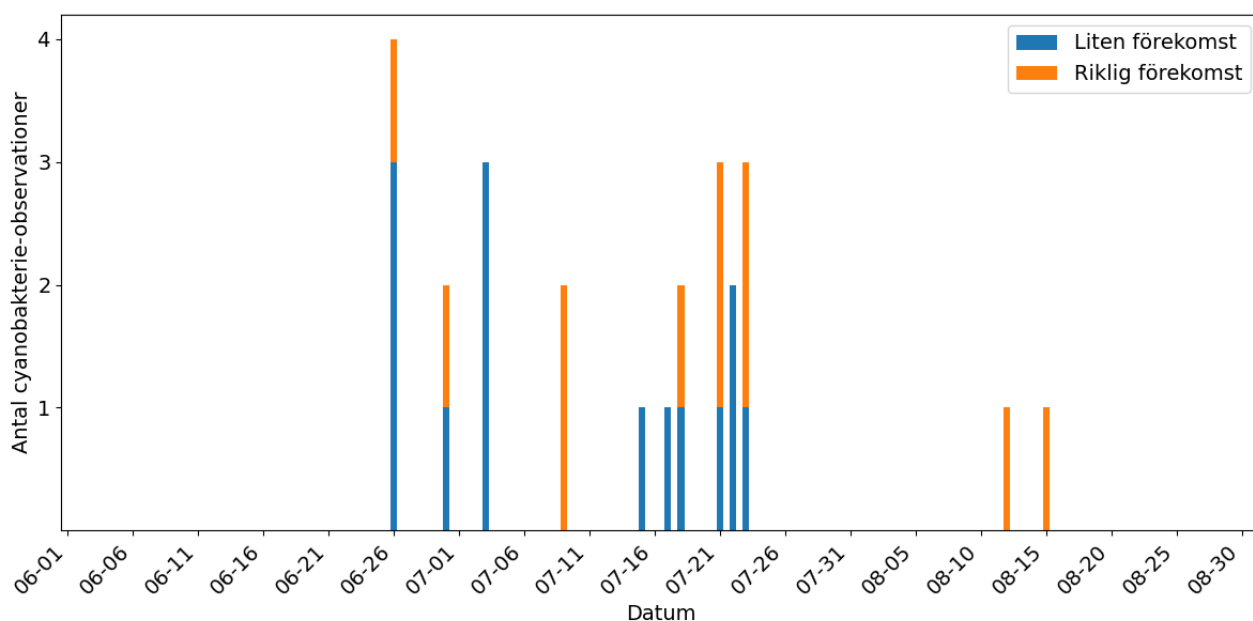
Vid de planliga badvattenproven förekom en bakteriell överskridning av Enterokocker och *E.coli* 13.8.2025 vid Källby badstrand i Esse å, Pedersöre, där förekomsten var 500 cfu/100 ml respektive 2400. Under denna händelse var även halterna för höga vid Ytteresse badstrand. Omprov togs 18.8.2025, och då var bakteriemängderna återigen under gränsvärdet. Inga andra överskridningar av varken *Escherichia coli* eller Enterokocker förekom vid badstränderna under sommaren.

Cyanobakterier observerades i samtliga kommuner, även rikliga förekomster. Mängden utförda observationer i Larsmo kommun är jämförelsevis högre då antalet förekomster tenderar att sammanträffa över större delar av Larsmo-sjön, vilket leder till att fler observationer utförs samtidigt. Observationerna är dock inte heltäckande, utan ett antal förekomster går troligen oss förbi.

Figur 3. Fördelning av antal cyanobakterie-observationer.

Antalet förekomster var som mest i mitten av juli, då förekomster var utspridda i hela tillsynsområdet, även vid Fäboda-Lillsand, där det tidigare år inte har observerats förekomster av cyanobakterier. Detta inträffade under den långa värmeböljan då badstränderna var flitigt besökta av badare. Före det inträffade en topp i slutet av juni, främst i Larsmo-sjön och Nars sjön, vilket har varit återkommande de senaste åren.

Figur 4. Observerade förekomster av cyanobakterier vid allmänna badstränder sommaren 2025.

Badvattenklassificering av EU-badstränder

Badvattenklassen för EU-badstränderna fastställs efter varje badsäsongs av Miljöhälsan Kallan. Badvattenklassen grundar sig på undersökningsresultaten av badvattnet från de fyra föregående badsäsongerna, 2022–2025. Badvattnet kan klassificeras som utmärkt, bra, tillfredsställande eller dåligt. Kvalitetskraven för badvattnet uppfylls om badvattenklassen är åtminstone tillfredsställande. Badvattenklassen symboliseras med utvalda symboler som bestämts av EU-kommissionen (se figur 1). Efter badsäsongen 2025 har EU-badstränderna inom samarbetsområdet klassificerats enligt tabell 4.

Figur 5. Symboler vid EU-badstränder

Tabell 4. Badvattenklassificering av EU-badstränderna efter badsäsongen 2025

Badstrand	Kommun	Badvattenkvalitet
Kittholmens badstrand	Jakobstad	 <p>Tillfredsställande badvattenkvalitet</p> <p> Utmärkt Bra Tillfredsställande Dålig </p>
Fäboda caféstrand	Jakobstad	 <p>Utmärkt badvattenkvalitet</p> <p> Utmärkt Bra Tillfredsställande Dålig </p>
Lillsand badstrand	Jakobstad	 <p>Utmärkt badvattenkvalitet</p> <p> Utmärkt Bra Tillfredsställande Dålig </p>
Andra sjön badstrand	Nykarleby	 <p>Utmärkt badvattenkvalitet</p> <p> Utmärkt Bra Tillfredsställande Dålig </p>
Storsand badstrand	Nykarleby	 <p>Utmärkt badvattenkvalitet</p> <p> Utmärkt Bra Tillfredsställande Dålig </p>

Badvattenklassificeringen för Kittholmens badstrand i Jakobstad är fortsättningsvis tillfredsställande, medan alla andra EU-badstränder inom samarbetsområdet hålls på utmärkt. Klassificeringen baserar sig på undersökningsresultaten från åren 2022–2025.

Miljöhälsan Kallan rapporterar uppgifter om badvattnets kvalitet och tillsyn via miljöhälsovårdens nationella datasystem VATI. Uppgifterna rapporteras sedan vidare av Institutet för hälsa och välfärd (THL) till Europeiska kommissionen. Europeiska miljöbyrån (EEA) sammanställer årligen en rapport om badvattenkvaliteten vid EU-badstränderna inom Europeiska unionen. Rapporten omfattar uppgifter om badvattnets kvalitet för 22 127 badstränder. Resultat från badsäsongen 2024 visar att 85,5 % av alla badvatten i Finland klassas som utmärkta. Se mera information här: <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/maps-and-charts/state-of-bathing-waters-in-2024>

Sammanfattning

Tillsynen vid badstränderna omfattar provtagningar och inspektioner. Under inspektionerna noterades brister i badvattenkvaliteten, underhåll, städning, avfallshantering samt brister i den information som ges till badstrandsbesökarna. Efter utförda inspektioner har tillsynsbehovet utvärderats enligt en riskbedömning. Badstränderna inom samarbetsområdet har en inspektionsfrekvens på en inspektion per år eller en inspektion vartannat år.

Den mikrobiologiska vattenkvaliteten har varit god under sommaren 2025. Endast 2 av 89 prover innehöll avvikande mängder E.coli och Enterokocker, i Ytteresse och Kållby i Pedersöre kommun. Detta är i linje med fjolårets resultat som innehöll endast en mikrobiologisk avvikelse.

Cyanobakterier har under säsongen observerats inom hela tillsynsområdet. Allmän information om cyanobakterier har funnits på anslagstavlorna under hela sommaren och badsträndernas upprätthållare och lokala simskolor har informerats om läget med cyanobakterier. På grund av att antalet förekomster har ökat de senaste åren kommer Miljöhälsan Kallan att se över rutinerna om informeringen av dessa till allmänheten.

En bedömning av badvattnets kvalitet vid EU-badstränder utförs efter varje badsäsong. Badvattenklassificeringen vid Kittholmens badstrand i Jakobstad är fortsättningsvis inför nästa säsong tillfredsställande. Alla andra EU-badstränder inom samarbetsområdet behåller kvalitetsklassen utmärkt (d.v.s. Fäboda caféstrand, Lillsand badstrand i Jakobstad samt Andra sjön badstrand och Storsand badstrand i Nykarleby).

Under följande badsäsong (år 2026) inspekteras 5 badstränder i Jakobstad, 5 badstränder i Nykarleby och 9 badstränder i Pedersöre. Totalt görs alltså 19 planliga inspektioner av badstränder under badsäsongen 2026.

Sammanställning av analysresultaten

I. Badstränder i Jakobstad

Badstrand, Jakobstad	Provtagningsdatum	Temperatur °C	Enterokocker (cfu/100 ml)	Escherichia coli (cfu/100 ml)	Förekomst av cyanobakterier 0= ingen förekomst, 1=liten förekomst, 2=riklig förekomst, 3=mycket riklig förekomst
Kittholmen	4.6.2025	13,4	10	34	0
	23.6.2025	15,5	5	5	0
	14.7.2025	21,1	0	5	0
	11.8.2025	17,8	5	16	0
Lillsand	4.6.2025	11,3	<5	2	0
	23.6.2025	12,1	<5	5	0
	14.7.2025	13,2	0	0	0
	11.8.2025	16,9	10	120	0
Fäboda caféstrand	4.6.2025	11,2	<5	2	0
	23.6.2025	11,3	<5	4	0
	14.7.2025	11,7	0	0	0
	11.8.2025	18,1	15	12	0
Storsand	23.6.2025	11,7	5	4	0
	14.7.2025	13,6	<2	1	0
	11.8.2025	16,3	10	36	0
Björholmen	23.6.2025	17,6	<5	4	0
	14.7.2025	22,3	5	15	0
	11.8.2025	18,8	40	47	0

2. Badstränder i Nykarleby

Badstrand, Nykarleby	Provtagningsdatum	Temperatur °C	Enterokocker (cfu/100 ml)	Escherichia coli (cfu/100 ml)	Förekomst av cyanobakterier 0= ingen förekomst, 1=liten förekomst, 2=riklig förekomst, 3=mycket riklig förekomst
Andra Sjön	5.6.2025	13	<5	<1	0
	24.6.2025	15,5	5	0	0
	15.7.2025	21,7	4	20	0
	12.8.2025	17,9	<5	10	0
Gunnarskangan	24.6.2025	16,2	<5	0	0
	15.7.2025	22,7	<5	0	0
	12.8.2025	18,9	90	0	0
Kantlax	24.6.2025	13,7	<5	23	0
	15.7.2025	16,6	<5	0	0
	12.8.2025	18,2	<5	8	0
Lojlax	24.6.2025	16	<5	6	0
	15.7.2025	23,4	<5	0	1
	12.8.2025	18,1	45	16	0
Storsand, Monäs	5.6.2025	12,1	<5	1	0
	24.6.2025	11,3	85	110	0
	15.7.2025	17,6	<5	25	0
	12.8.2025	16,4	10	91	0
Vexala	24.6.2025	10,6	15	25	0
	15.7.2025	20,3	<5	4	0
	12.8.2025	17,8	5	12	2

3. Badstränder i Pedersöre

Badstrand, Pedersöre	Provtagningsdatum	Temperatur °C	Enterokocker (cfu/100 ml)	Escherichia coli (cfu/100 ml)	Förekomst av cyanobakterier 0=ingen förekomst, 1=liten förekomst, 2=riklig förekomst, 3=mycket riklig förekomst
Edsevö	25.6.2025	15,8	25	34	0
	16.7.2025	22,5	52	49	0
	13.8.2025	18,4	140	110	0
Forsby	25.6.2025	16,1	<5	11	0
	16.7.2025	24,1	8	6	0
	13.8.2025	18,8	<5	0	0
Kållby	25.6.2025	15,6	55	17	0
	16.7.2025	22,9	20	23	0
	13.8.2025	18	500	2400	0
	18.8.2025	16,5	230	330	0
Lappfors	25.6.2025	15,7	5	15	0
	16.7.2025	22,4	10	11	0
	13.8.2025	18,5	15	6	0
Lepplax	25.6.2025	15,9	<5	2	0
	16.7.2025	24,5	6	10	0
	13.8.2025	18,6	15	9	0
Nars	25.6.2025	14,8	5	22	0
	16.7.2025	25	2	5	0
	13.8.2025	18,5	5	2	0
Sexsjö	25.6.2025	15,3	<5	8	0
	16.7.2025	24,3	<5	4	0
	13.8.2025	18,7	<5	2	0
Vilttorpet	25.6.2025	15,9	<5	4	0
	16.7.2025	23,1	4	1	0
	13.8.2025	19,2	<5	3	0
Ytteresse Nasa	25.6.2025	15,6	65	33	0
	16.7.2025	22,8	30	16	0
	13.8.2025	18,5	420	260	0
	18.8.2025	16,3	320	730	0

4. Badstränder i Larsmo

Badstrand, Larsmo	Provtagningsdatum	Temperatur °C	Enterokocker (cfu/100 ml)	Escherichia coli (cfu/100 ml)	Förekomst av cyanobakterier 0=ingen förekomst, 1=liten förekomst, 2=riklig förekomst, 3=mycket riklig förekomst
Annäsgrundet	26.6.2025	15	<2	3	1
	17.7.2025	20,5	<5	2	0
	14.8.2025	18,4	<5	2	0
Assarskär	26.6.2025	15,1	<2	1	0
	17.7.2025	22,1	<5	5	0
	14.8.2025	18,4	<5	2	0
Brännbacka	26.6.2025	14,5	5	3	0
	17.7.2025	21,9	5	4	0
	14.8.2025	18,3	<5	10	0
Fagernäs	26.6.2025	14,9	<2	4	1
	17.7.2025	21	<5	5	0
	14.8.2025	19,1	5	8	0
Kackur	26.6.2025	14,4	5	17	0
	17.7.2025	23,3	5	2	0
	14.8.2025	18,9	5	4	0
Sonamo	26.6.2025	13,5	<2	0	0
	17.7.2025	20,6	<5	2	1
	14.8.2025	18,6	<5	1	0
Svennasminne	26.6.2025	15	5	3	1
	17.7.2025	20,5	5	2	0
	14.8.2025	19,4	5	11	0
Vikarholmen	26.6.2025	14,5	5	7	0
	17.7.2025	21,4	15	39	0
	14.8.2025	17,9	10	6	0